

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับนี้เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 4 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) ซึ่งเพิ่มจำนวนจาก 2 ท่าน เป็น 3 ท่าน เพื่อที่จะได้ช่วยพิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการตีพิมพ์ ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกและการกลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และเกิดคุณภาพสูงสุด ก่อนที่จะมีการตีพิมพ์และเผยแพร่ ทั้งนี้เพราะบทความวิจัย บทความวิชาการที่อยู่ในวารสารฯ นั้นต่างก็มีข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ ที่จะกลายเป็นนวัตกรรม รวมถึงอาจจะส่งผลกระทบ (Impact) ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยในฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิจัย 20 บทความ บทความวิชาการ 5 บทความ และบทวิจารณ์หนังสือ จำนวน 1 บทความ ซึ่งทางกองบรรณาธิการได้มีการคัดเลือกมานำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเชิงสถานการณ์ ดังนี้

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) วารสารวิจัยวิชาการฉบับนี้จึงมีบทความวิชาการที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นต้นว่า การบริการสาธารณะแนวใหม่โดยใช้ธรรมานุสสุภาพพื้นที่กรณีศึกษาสถานการณ์ COVID 19 โดย พลกษา สิ้นลือนาม และคณะ ที่ศึกษาค้นคว้าแล้วพบว่าความท้าทายของการบริการสาธารณะแนวใหม่โดยใช้ธรรมานุสสุภาพพื้นที่ในสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ COVID นั้นจะต้องส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเปิดพื้นที่ให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมคิด ร่วมกำหนด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมปฏิบัติ และติดตามผล และนำไปสู่ความเป็นพลเมืองตื่นรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพุทธธรรมสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานให้มีความสุขที่ กัลยา ทอณูช ศึกษาแล้วพบว่ามี 5 หลักธรรมนำไปสู่ความสำเร็จและเกิดความสุขในการทำงาน ได้แก่ หลักอิทธิบาทธรรม หลักสังคหวัตถุธรรม หลักพรหมวิหารธรรม หลักสัปปุริสธรรม และหลักกัลยาณมิตรธรรม โดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุธรรมนั้นยังถือเป็นยาเม็ดสำคัญที่จะป้องกันความขัดแย้งตามแนววิถีพุทธ ซึ่งพระครูพิสุทธิปัญญาวชิรวัฒน์ และคณะ ได้ศึกษาวิเคราะห์ไว้ว่าหากมีการประพฤติปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุธรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีจิตใจที่โอบอ้อมอารี วจีไพเราะ สงเคราะห์ผู้คน และวางตนเหมาะสมจะถือเป็นแนวทางในการป้องกันความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในทุกมิติ

วารสารวิจัยวิชาการฉบับนี้ยังได้มีการนำเสนอบทความวิจัยความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ ชูติมา แหวนนาคและคณะ ศึกษาวิจัยแล้วพบว่าเมื่อบุคลากรมีความสุขในการทำงานจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเกิดขึ้นในเชิงบวก ซึ่งเป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบึงปลาทุ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ที่ พระวัชรพงศ์ มหาบุญโญและคณะ ศึกษาแล้วพบว่าควรส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง หลีกเลียงอบายมุข มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในชุมชน ผ่านการช่วยเหลือเกื้อกูล การมีส่วนร่วม และมีจิตสำนึกสาธารณะ ขณะที่ประสิทธิผลการขับเคลื่อนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ตามแนวทาง 5ส ของวัดในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ที่ศึกษาวิจัยโดย พระมหาพงศ์กร จิตตยาโณ และคณะนั้นพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดส่วนเกิน เพิ่มเติมส่วนที่ขาด มีการจัดวางให้เป็นระเบียบ สะอาด มีการปรับปรุงมาตรฐานให้ดียิ่งขึ้นและสร้างวินัยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนมิติทางการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ สุวารินทร์ จอมคำ และคณะศึกษาวิจัยแล้วพบว่า ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ควรมีการติดตามประเมินผลการผลการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งมีความแตกต่างจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ของบุคลากรส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ที่ ชนัญชิตา มูลชีพ และคณะศึกษาวิจัยแล้วพบว่าบุคลากรยังมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ระดับเจตคติอยู่ในระดับน้อย และระดับการปฏิบัติตนอยู่ในระดับน้อย

วารสารวิจัยวิชาการฉบับนี้ยังได้มีการนำเสนอบทความวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการศึกษา เป็นต้นว่า การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาของ กิตติศักดิ์ เชื้อนวงศ์ และคณะที่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษาพิเศษฯ ด้านการรู้จักวางแผน ด้านความกระตือรือร้น และด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ในส่วนของคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจีนเอกชนในกรุงเทพมหานครที่ เบญจพร ห่อประเสริฐ และคณะที่ศึกษาวิจัยแล้วพบว่ามีความซื่อสัตย์สุจริตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านมีความมุ่งมั่นพัฒนา มุ่งความสำเร็จ และด้านมีความกระตือรือร้น ขณะที่ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลาของ ดุลคิพลี หลั่งจิ และคณะที่ศึกษาแล้วพบว่า ผู้บริหารควรมีวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ มีการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม และมีการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์การ ส่วนการวิจัยเรื่องรูปแบบสมการ

โครงสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของ จำเนียร นิลพวง และคณะนั้นศึกษาแล้วพบว่า ครูมีความผูกพันต่อองค์กร ทัศนคติและการทำงานเป็นทีมมีอิทธิพลในทางบวกต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ส่วนรูปแบบความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของ ชูติมา จันทรประเสริฐ และคณะที่ศึกษาวิจัยแล้วพบว่า การบริหารงานวิชาการจะเป็นเลิศได้นั้นจะต้องมีความสอดคล้องความสัมพันธ์กันทั้ง 7 องค์ประกอบและมีความสำคัญเท่าเทียมกันทุกองค์ประกอบ

บทความวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาในวารสารฉบับนี้ยังมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่ส่งเสริมการคิดเชิงระบบของ นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่ วรินทร์ภัทร พันพิพิธ และคณะศึกษาแล้วพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานสามารถช่วยกระตุ้นให้เกิดปัญหา นำไปสู่การค้นหาคำความรู้ ส่วนการศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ของยุทธชัย จริตน้อม และคณะที่ศึกษาวิจัยแล้วพบว่า 4 ปัจจัย 6 กระบวนการ 5 ขั้นตอนในการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขณะที่แนวทางการบริหารโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ของศิริพันธ์ทิพย์ วรรณภักตร์ และคณะ พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน และรายงานผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายรับทราบในทุก ๆ เรื่อง ส่วนแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ของอัมดี คอเต๊ะ และคณะพบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาประสบการณ์และองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกอบการ และสร้างความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ มีการวิเคราะห์และตัดสินใจ และจัดการความเสี่ยงด้วยการทำงานเชิงรุกให้มากขึ้น ทางด้านการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ของ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ และคณะพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านและเมื่อจำแนกตามเพศ และชั้นปียังพบว่ายังมีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาซอร์ฟสกีล ของราเชล แยมสุนทร ที่พบว่ามีส่วนในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในเด็กและเยาวชน ได้แก่ การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการสื่อสารด้วยท่าทาง

ในส่วนของการวิจัยในมิติทางเศรษฐกิจในวารสารฉบับนี้มีเรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยการค้าทุเรียน: กรณีศึกษาการค้าของพ่อค้าคนกลางในจังหวัดจันทบุรี ของวงธรรม สรณะ ที่ศึกษาแล้วพบว่า กลุ่มพ่อค้าจะมีการสำรวจข้อมูลสินค้าแล้วจะเสนอราคาสินค้าต่อชาวสวนก่อนทำการตกลงในเก็บเกี่ยว จากนั้นจึงรวบรวมส่งไปยังล้งรับซื้อหรือตลาดรวบรวมสินค้าเกษตร ส่วนทุเรียนที่ด้อยคุณภาพจะเสนอราคาและเงื่อนไขใหม่ต่อชาวสวนเพื่อสร้างกำไรให้ได้มากขึ้น ทั้งนี้มีมิติที่แตกต่างจากการศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธเศรษฐศาสตร์: โอกาส อุปสรรค และการจัดการระบบการค้า

ข้าวของผู้ส่งออกข้าวไทย ซึ่งเป็นสินค้าการเกษตรอีกชนิดหนึ่งของ ปริญา นิกรกุล ที่ศึกษาวิจัยพบว่ารูปแบบการค้าข้าวเพื่อการส่งออกตามหลักพุทธเศรษฐศาสตร์นั้นประกอบด้วย หลักการพึ่งพาตนเอง หลักสัมาอาชีวะ หลักความเกื้อกูล หลักความพอเพียง และหลักความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งไม่ยึดติดหรือผูกพันกับเรื่องผลกำไรเป็นเรื่องสำคัญ ส่วนในมิติของการขับเคลื่อนพัฒนาหรือการส่งเสริมกลไกทางเศรษฐกิจผ่านนโยบายไทยนิยม ยั่งยืน: กลไก กระบวนการ และความสอดคล้องเชิงนโยบาย กรณีศึกษาอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ที่ ภาณุเดช ชื่นจิตร ศึกษาแล้วพบว่าโครงการนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ซึ่งพบเป็นเพียงว่าเป็นการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อหวังผลประโยชน์ในทางการเมืองเท่านั้น

นอกจากนี้วารสารวิจัยวิชาการฉบับนี้ยังได้มีการนำเสนอบทความวิชาการที่เกี่ยวกับเรื่องของ “ทุนทางสังคม” ทรัพยากรมนุษย์ทางวัฒนธรรม: ว่าด้วยเครือข่ายช่างทำเรือยาวจังหวัดพิจิตร ของ พระครูพิจิตรวรเวท และคณะ ที่พบว่ามีความเชื่อมโยงกับทุนทางสังคม เครือข่ายของรัฐและภาคประชาสังคม โดยมีจารีต วัฒนธรรม สายน้ำ เรือ งานบุญแข่งเรือยาวเป็นพื้นฐาน ขณะที่ในเรื่องของการบริหารการจำหน่ายสินค้าในพื้นที่สาธารณะตามหลักสังคมศาสตร์ของเทศบาลเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ของมณูญ กันฟอง และคณะนั้นพบว่า ในด้านการวางแผนทุกภาคส่วนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม ร่วมกันคิด วางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติ ส่วนการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมต่อมาตรการความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำของพนักงานประจำเรือ กรณีศึกษาการเดินทางเรือเส้นทางพญา – เกาะล้าน ของปณิชากรีย์ สีสะอาด ที่พบว่าลักษณะประชากรกับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการใช้ท่าเทียบเรือโดยสาร ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน และส่งผลกับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตามคุณสมบัติของผู้ทำการในเรือและผู้ประกอบการ ปิดท้ายในวารสารวิจัยวิชาการฉบับนี้ เพ็ญแข คงเพชรศักดิ์ ได้ศึกษาและวิจารณ์หนังสือเรื่องอานาปานสติสมบูรณ์แบบที่นิพนธ์โดยท่านพุทธทาสภิกขุว่ามีเนื้อหาที่เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติตามหลักอานาปานสติ 16 ขั้นตอนละเอียดทุกขั้นตอน มีสำนวนการเขียนที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย มีความเป็นวิทยาศาสตร์ที่ผู้สนใจสามารถปฏิบัติตามได้จริง และถือเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสอนวิธีการนั่งสมาธิและไม่มีเรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ที่พุทธศาสนิกชนควรศึกษา ค้นคว้า ได้เก็บเกี่ยวความรู้ในเรื่องข้างต้น

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์)

บรรณาธิการวารสารวิจัยวิชาการ